

N:o 80.

Af Herr A. J. Lyth: Angående anvisande af medel för undersökning rörande åvägbringande af en kommunikationslinie mellan Vestervik och Libau öfver Gotland.

Vid sistlidet års riksdag väcktes af mig en motion om aflåtande till Kongl. Maj:t af en underdånig skrifvelse om anställande af undersökning för anordnande af en kommunikationslinie emellan Vestervik eller annan derintill närbelägen ort och Libau öfver Gotland. Ehuru den diskussion hvartill denna fråga gaf anledning och de upplysningar, som derunder lemnades, nogsamt ådagalade såväl vår samfärdsels stora behof af bättre och tidsenligare kommunikationsanstalter emellan vårt land och Rysslands södra östersjöprovinser än de, som nu finnas, som äfven ändamålsenligheten af mitt framställda förslag till detta behofs fyllande, så lyckades min motion dock icke att tillvinna sig pluralitetens i Andra Kammaren bifall. Då jag detta oaktadt nu åter vågar framkomma till Riksdagen med hufvudsakligen samma förslag som det af mig förlidet år afgifna, så sker detta synnerligen derföre, att jag anser hvarje dröjsmål med ordnandet af den angelägenhet, som detsamma afser, verka förlamande och hinderligt för utvecklingen af vår handel och vårt näringslif, så mycket mera, som andra länder, hvilkas behof af samfärdsel med södra Ryssland ingalunda kan anses vara större än vårt (jag kan exempelvis här nämna Danmark), redan skyndat att bereda sin sjöfart, sin handel och sina näringar fördelar genom öppnande af reguliera och väl ordnade kommunikationsanstalter med staden Libau.

Att man äfven inom vårt land börjat allt mer och mer inse behovet och vigten af en lifligare affärsförbindelse med vårt stora grannland i öster, det synes bland annat deraf, att ett af våra landsting efter enhälligt derom fattadt beslut afgifvit underdånig framställning derom, »att Kongl. Maj:t efter nödiga undersökningar samt med mellanstation vid Gotland, täcktes

låta ett eller två af Kronans fartyg, passande ej blott för post- och passageraretrafik, utan jemväl för varutransport upprätthålla en ordnad förbindelse mellan staden Vestervik och Libau och derigenom bana väg för enskild företagsamhet att vidare utsträcka den samfärdsel, som otvifvelaktigt i framtiden skall blifva af hög betydelse för vårt land» o. s. v.

Då jag derföre nu åter går att utbedja mig Riksdagens välvilliga medverkan i och för åstadkommande af en välbehöflig, kort, beqväm och billig kommunikationsväg mellan vårt land och Rysslands södra östersjöprovinser, så anhåller jag först att få hänvisa till innehållet af min motion vid sistlidne riksdag samt till den diskussion derom, som då fördes i Riksdagens Andra Kammare. De upplysningar, som deruti finnas meddelade, skola utan tvifvel lemna en någorlunda tillräcklig ledning för ett rätt bedömande af denna fråga.

Man har emot mitt förslag gjort den anmärkning, »att om varuutbytet och samfärdseln emellan vårt land och Ryssland vore af någon större betydelse, så skulle den enskilda företagsamheten säkerligen icke underlåta att vidtaga alla de åtgärder, som i sådant fall äro behöfliga». I motsats till denna åsigt tror jag, att i ett så kapitalfattigt land som vårt, der den enskilde i regeln icke har råd att nedlägga större summor på företag, hvilka först efter en längre tids förlopp kunna lemna afkastning, der är det statens oeftergifliga skyldighet att träda emellan och genom åvägabringande af nya kommunikationsanstalter underlätta samfärdseln och handelns utveckling länder och landsdelar emellan, och detta så mycket mer som just staten är den, som i sista hand kommer att skörda de största fördelarne deraf. Vidare har det blifvit sagdt, att en kommunikationsväg från Vestervik öfver Gotland till Libau väl kan vara förtjent af uppmärksamhet i hvad som rör post- och passageraretrafiken emellan Sverige och Ryssland, men deremot icke kan komma att i någon nämnvärd grad befrämja varuutbytet dessa länder emellan i anseende till de omlastningar, som dervid blifva nödvändiga. Denna anmärkning beror dock på en oriktig eller ofullständig uppfattning af mitt förslag. Jag har nemligen tänkt mig, att ett för ändamålet passande fartyg skulle under den ljusare årstiden göra reguliera turer emellan Vestervik och Libau med angörande af Visby eller annan plats på Gotland och medförande post, passagerare och varuförsändningar. Under den kallare och mörkare årstiden åter, då varutrafiken troligen blir af ringa betydelse, då största vigten ligger på en så vidt möjligt jemn och oafbruten post- och passagerarebefordran och då Östersjöns navigering bör ske på så korta afstånd som möjligt, torde förbindelsen mellan Sverige och Libau böra underhållas med tvenne fartyg, hvaraf det ena uppehåller trafiken emellan Vestervik och Visby och det andra emellan Ronehamn eller annan plats på Gotlands ostkust och Libau.

Då statsverket redan nu eger ett postfartyg, som under höst- och vintermånaderna gör reguliera turer emellan Vestervik och Visby, så behöfves i och för åstadkommande af en ordnad och oafbruten kommunikation emellan vårt land och södra Ryssland ej mera än anskaffandet af ett enda, för ändamålet passande fartyg, som under den ljusare årstiden hade att göra reguliera turer emellan Vestervik och Libau via Gotland samt under vintermånaderna borde uppehålla förbindelsen mellan Ronehamn och Libau, en uppoffring från statsverkets sida, som bör anses obetydlig emot de fördelar, som derigenom otvifvelaktigt skulle tillskyndas vårt lands sjöfart, handel och näringar.

Emedan jag har mig noggsamt bekant, att Riksdagen ej gerna inlåter sig på företag, som icke förut blifvit af vederbörande myndigheter och fackmän noggrant skärskådade och undersökta, så har jag ej heller nu ansett mig böra framlemna något detaljeradt förslag om sättet för ifrågavarande angelägenhets ordnande eller någon beräkning på dermed förenade kostnader, utan tillåter jag mig endast att värdsamt föreslå,

att Riksdagen ville i underdånighet anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes på lämpligt sätt låta undersöka, huruvida åvägabringandet af en kommunikationslinie emellan Vestervik eller någon derintill närbelägen plats och Libau öfver Gotland kan för Sveriges samfärdsel med södra Ryssland anses fördelaktigt och, för den händelse att denna undersökning dertill föranleder, låta uppgöra och för Riksdagen framlägga förslag till ordnandet af en tidsenlig post-, passagerare- och varutrafik på denna linie; samt att Riksdagen ville ställa till Kongl. Maj:ts disposition ett belopp af 2,000 kronor i och för bestridande af kostnaderna för denna undersökning.

Stockholm den 28 Januari 1882.

A. J. Lyth.